

POLITIKENS KRONIK 10. DECEMBER 1977

Min konfirmation

Af DAN TURÉLL

Sjælens renhed bliver af og til stillet på hårde prøver. Dan Turéll fortæller i kronikken, hvordan det gik til, at han trods alt blev konfirmeret.

NEJ, JEG VILLE ikke. Ikke ved Frankenstein om jeg ville konfirmeres! Som teenager i Vangede var man komplet til grin, hvis man havde blot den ringeste tiltro til religion. Hvis nogen havde sagt åbenlyst at han eller hun troede på Gud (Muhamed, Bodhisattvaen og Krishna var naturligvis så ukendte i Danmark som på Ingemanns tid) var vedkommende blevet til grin i en grad som een der var vandskræk eller flomfede eller en klovn til at danse eller spille fodbold kan svagt kunne forestille sig. Intet var, blandt os, så latterligt som 'de hellige'. Og sådan havde jeg altid opfattet det, og jeg var ingen hykler, betroede jeg mig selv. Jeg ville ikke konfirmeres. Jeg

troede ikke en skid på Gud.

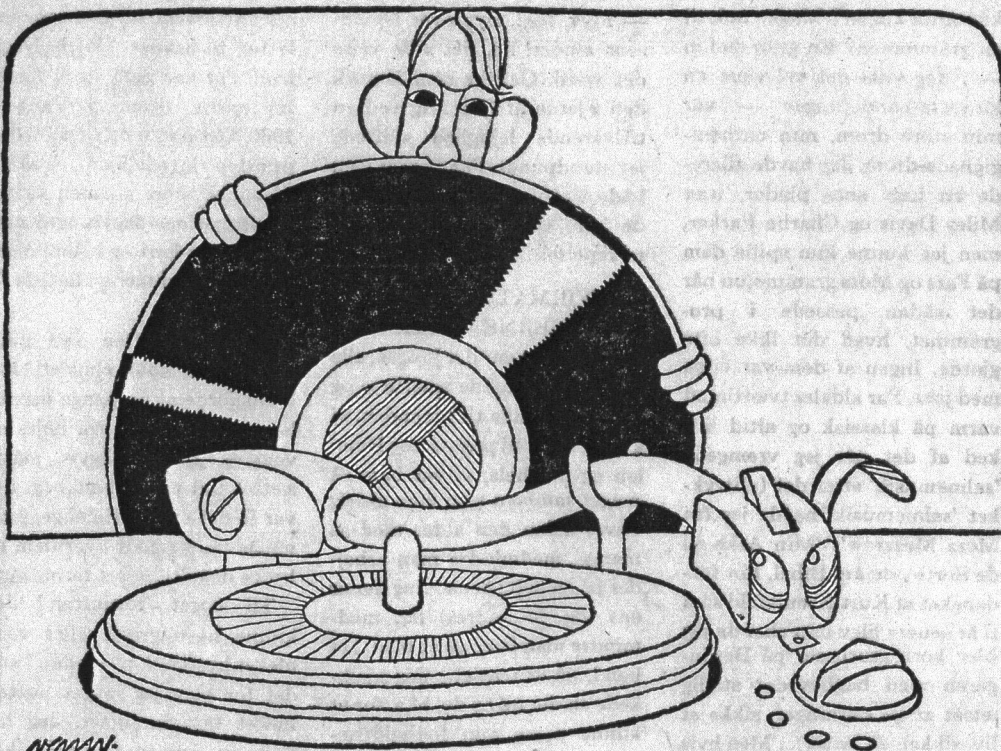
Kun een gang havde jeg bedt siden jeg var meget lille og Mor og jeg nu og da bad aftenbøn sammen, kun een gang havde jeg bedt af mig selv — og det var fodboldens skyld. En eftermiddag sad jeg alene hjemme og læste, det var Shakespeares 'Hamlet' jeg havde fået den kullede idé at checke, og jeg sad dér og læste i Fars stol, da jeg pludselig kom til at sé op på vores store Bornholmerur og klokken viste sig at være fem minutter i to — og jeg blev klar over, med et skarpt direkte stik i hjertet, som om jeg fik en kniv i kroppen eller ti tusind vækkeure på én gang ringede i baghovedet, at jeg skulle spille kamp. mod

Skovshoveds 3. lilleput nede på GVI's bane i Nymosen kl. 14,00. Fem minutter til kamptid, total panik. Næsten ikke til at nå. Og kom jeg for sent var jeg et svin, og de andre ville blive sure, og jeg ville måske blive sat af holdet et par gange som disciplinær straf — men det værste ville alligevel være min egen fuldstændige fordømmelse, det ville være som at svigte et for længst aftalt show eller en definitiv deadline i dag, man ville være et usselt kreatur, og kollegerne ville med fuld ret foragte én.

Så jeg stak på stedet i løb, jeg fór op og stak i løb som en gal, ned over vores rækkehus-terrasse, hensynsløst myrdende Mors kære clématis og tagetes,

og ned over marken igennem Nymose-stien ned til GVI's klubhus og banerne. Og jeg løb fanatisk stakåndet og besluttet, for jeg skulle nå det på de fem minutter, og jeg kunne, for jeg var i god træning og det skulle nok gå alt sammen — selv om jeg stadig, endnu mens jeg løb, selv var rystet over den fart det foregik med, dette tigerspring op af stolen og af sted, og rystet af selve rystelsen, dette at det var første gang jeg for alvor følte helt ind i krop og bevidsthed hvad en deadline er, hvad det vil sige med tre udråbstegn og i 36 punkt at skulle nå noget — for nok var jeg kommet i sidste sekund (eller senere) til skole en del gange, men det var da ved Gud også noget andet end en fodboldkamp!

Og så var det, midt under mit løb, jeg pludselig mærkede jeg skulle skide. Åh nej, det var næsten ved at løbe fra mig — og der kunne ikke være tale om noget toilet, der var intet på skovstien, og for resten heller ikke tid til at sætte sig bag et træ; det var nu klubben og bolden kaldte — og jeg anede ikke hvad jeg skulle gribe eller gøre og gik næsten i chok-kramper. Og så var det jeg begyndte at bede til Gud, stadig løbende dér på stien i Nymosen. Gud, bad jeg, kære Gud, stop denne infame trang til at skide, lad mig nå

Tegning af Peder Nyman

klubhuset i rette tid, jeg skal aldrig mere fyre sjofle vitser af om dig og Jomfru Maria i spisekarveret mere hvis du ordner det, lad mig nå kampen og ikke skide i bukserne under den!

GENERØS SOM altid (på generøsitet og ikke nogen anden egenskab kender man Guder — og for resten Guddommelige

Mennesker med) bønørte den hvidskæggede olding mig, naturens funktioner blev spolet en halvleg frem, jeg nåede kampen og scorede endda et mål på hovedstød og var lige ved at blive troende, indtil jeg bemærkede at ham der sagde de sjofleste vittigheder i omklædningsrummet, ham centerfor

warden fra Skovshoved, han scorede to mål, så måske var Gud mere ironisk end som så — et synspunkt, jeg i øvrigt stadig har tillid til.

Anyway, siden den dag havde jeg ingen kontakt haft med Gud. Så jeg ville altså ikke konfirmeres, ikke for aldrig dét! Det sagde mig ingenting, det lød

død-kedeligt og intetsigende, og det føltes vagt ydmygende fordi det bare (ligesom skolen og så meget andet) var noget der blev gjort ved én, man blev bare drevet sammen som kvæg og gennet til konfirmations-forberedelse hos præsten. Gab, mand!

Dette meddelte jeg mine forældre. Disse kloge mennesker godtog uden videre min beslutning — tvang havde altid ligget dem fjernt, og de både accepterede og påskønnede et personligt synspunkt.

DE KOMMENDE dage ved middagsbordet kom samtalerne forbløffende ofte til at dreje sig om herrebenklæder. Sagen var den, at jeg altid gik med knickers, plus-fours, pludderbukser, kald det hvad De vil — og disse bukser sluttede kort under knæet hvor man så havde lange sportsstrømper. Jeg hadede denne beklædningsform, jeg fandt disse bukser uforenelige med min 14-årige maskuline værdighed, de fik mig til at ligne en pige eller en spejderdreng. Jeg ville have bukser der gik ned over anklerne, helt ned til skoene og dækkede sokkerne — sådan som alle voksne og ældre og allerede størstedelen af drenge i min klasse havde. I længere tid havde jeg argumenteret — snart bønfaldende, snart hysterisk — for indkøbet af dette

mit første følelsesmæssige og seksuelle statussymbol, men ingen havde hidtil reageret. Nu, derimod, viste det sig, som Far forklarede, at det var god skik man fik sådanne bukser ved sin konfirmation. Det var jo *voksnes* bukser — Far trak ligesom lidt op i sine — og derfor var det kun så logisk, at man fik dem når man trådte ind i de voksnes rækker. Og det gjorde man jo netop ved at blive konfirmeret, man skulle bære disse bukser i kirken, gerne sort terylene (som min varmeste drøm var)... Og hvis man ikke skulle konfirmeres, tja, så ... Far afsluttede ikke sætningen, men meningen var klar nok: Så sparede man jo det.

En anden ting der påfaldende ofte kom frem under samtalerne ved middagsbordet, det eneste tidspunkt i døgnet hvor hele familien var samlet, var alle de mange mennesker, fætre og kusiner og kollegers og venners børn, der havde haft deres livs morsomste dag ved deres konfirmation og aldrig siden glemt den. De fik lov til at ryge, de fik lov til at drikke lidt spiritus, de var dagens fejrede centrum — og de fik mange hilsener og gaver, bl.a. penge.

Mine ører blev spidse som en vejrende rævs. Penge? Jeg ønskede mig ingen gaver, jeg vidste hvilke 'fornuftige' (læs og tænk som barn: røvedelige!) ting, sokker og sweatere og pædagogiske bøger, det betød fra

diverse onkler og tanter. Men kontante kugler? Måske nok til en gramfon? En gramfon — i dag ville det vel være en kassette-båndoptager — var min store drøm, min uafhængigheds-drøm. Jeg havde allerede en halv snes plader, især Miles Davis og Charlie Parker, men jeg kunne kun spille dem på Fars og Mors gramfon når det sådan passede i programmet, hvad det ikke ofte gjorde. Ingen af dem var vilde med jazz, Far aldeles tværtimod varm på klassisk og altid lidt ked af det når jeg vrængede 'salmemusik' efter det (udtrykket 'salmemusik' havde jeg fra Mezz Mezzrow's 'Min Aske til de Sorte', de års Bibel, flot fordansket af Kurt Kreutzfeld som ti år senere blev min chef da jeg blev korrekturlæser på Berlingereren med baghovedet stadig sætset af de sætninger, sikke et liv, sikken en latter)... Men hvis jeg havde min egen gramfon, lige da og dér, så havde jeg min egen identitet, så kunne jeg spille jazz og blues og rock og gospel døgnet rundt, når jeg selv ville, ha ha.

Jeg skiftede mening med et slag, jeg indrømmer det. Jeg er ikke den første der har solgt sig, slet ikke. Men lad mig sige som formildende omstændighed at jeg ikke et øjeblik tænkte på kontanter, jeg tænkte på en gramfon der når som helst ville få Charlie Parker til at slå

sin lyds vinger ud over Vangede — Flyv, fugl, flyv over Nymosens ænder! Jo, dét ville være det værd. Ganske som Henrik den Fjerde af Frankrig ved en tilsvarende lejlighed skiftede jeg standpunkt. Far og mor igen både accepterede og respekterede 'min egen afgørelse' — de rævepelse!

KONFIRMATIONS-FORBEREDELSENE var ikke slemme, de andre var der jo også, alle sammen, vi kunne småflirte og kikke og blinke til hinanden, vi kunne fnise ad præsten og Bibelen og det hele, vi var bare så meget *sammen* som man aldrig bliver siden den alder med så mange, medmindre man arbejder på en helt speciel ting der er éns (og de andres) liv, medmindre man fx er på et blad, i et band, på et teat er... Jeg pjækkede en del nu og da, bl.a. for at kunne passe min fodboldtræning og for at sé 6-dages løb i Forum (jeg vandt en billet i en konkurrence i B.T. og kom gratis ind at sé Kay Werner og Palle Lykke og Steenbergen-Severeyns i hæsblæsende spurtduellere — for ikke at tale om min specielle favorit dengang, den utroligt frække Keld Leveau, ham der engang under et løb kørte op over banekanten og blev smidt ud for det, tidlig demonstration af samme art som da Ole Ritter kørte Rundetårn igennem mange år senere)

— og på grund af mine pjækninger erhvervede jeg mig øge-kæle- og til-navnet 'Hårde Negl', hvad der var guld værd for en fjortenårig dreng i Vangede 1960. Det endte da også med at præsten ringede hjem, og så gik dén ikke mere — men så var konfirmations-dagen også nær, trippet var kort og belønningen ventede og vinkede allerede forude.

Og så en aften ved middagsbordet kom chok'et: Far kundgjorde at de penge der for længst var ønsket fra højre og venstre jo naturligvis måtte sættes ind på en bankbog, det var jo det eneste rimelige, man måtte tænke godt over dem og bruge dem 'til noget fornuftigt'.

Til noget 'fornuftigt'! Jeg kunne have grædt eller være blevet hysterisk på stedet. I stedet for blev jeg meget hurtigt meget fast besluttet. Jeg lod som om jeg overhovedet ikke havde hørt hvad Far sagde og begyndte med en stemme jeg ikke selv kunne genkende at spørge Mor om hvordan det gik med hendes søster, vores i dobbelt forstand Syge Moster. Mor var for distraheret til at undre sig over denne pludselige familiefølelse, og resten af frikadellerne forsvandt fredsommeligt under medfølelse snak om Mosters og andres helbredsmæssige problemer.

SELVE DAGEN, Konfirma-

tions-Dagen, var hverken fugl eller fisk (eller som grønthandleren på Vangede Bygade engang sagde i et uforglemmeligt øjeblik mens jeg var bud i hans lille kolde fugtige butik: 'hverken fusk eller fiks')... Oblater smagte ikke godt, det var ikke rart at have slips på, det fik én til at føle sig så FDF'sk at ligge på knæ foran alteret og skulle sé seriøs ud mens man i sit stille sind tænkte på hvor meget sjov man nu kunne have af en knap-penål med alle de tilgængelige bagdele, og når man kom hjem igen genkendte man samtlige telegrammer med lykønskninger fra kammerater og naboer fordi man selv havde sendt de samme, og alle vidste at alle den søndag formiddag cyklede vildt rundt i Vangede og smed femkroners lykønskningstelegrammer ind ad hinandens døre for at spare porto, og i betragtning af at de ikke kunne bruges til noget alligevel, alle disse dyre 'lykønskningstelegrammer', ville man ønske de penge i stedet blev samlet i en pulje til brug for en udflugt eller sådan noget, men det lod sig selvfølgelig ikke gøre. I god sæd og skiks femfold forpulede navn cyklede alle rundt med deres hilsener til alle og stoppede dem formentlig, som jeg, i fyret et par dage efter.

Vi havde naturligvis familiefest, der blev holdt et par korte

taler og sunget nogle omdelte rotaprintede sange, og uanset hvor melmente begge dele måtte være og uden tvivl var hele vejen igennem, så er den slags bare altid sjælskrængende pinligt blasfemisk for en fjorten-årig, men der var ikke andet at gøre end at stå det igennem. Det gjorde jeg så, og jeg havde mine nye hele lange voksen sorte terylene-bukser på, og hele dagen sad jeg og kikkede på det stykke smalben og ankel der nu også var dækket og var helt betaget og lykkelig over dét. Og hele aftenen som gaverne indløb fulgte jeg taxameteret med usvækket opmærksomhed. Der kom flest 10'ere og 25 kr.'s portioner, men Mors ugifte Fæster Olga der var lærerinde og storsindet tegnede sig for en 50'er, det samme gjorde Farmor, og da kassen ud på aftenen blev gjort op i al hemmelighed viste den 310 kr., alt inclusive. De kommende dage skulle jeg erfare at jeg var den eneste af mine med-konfirmander der lå under 500 og instinktivt blive flov over det, men det kunne jeg endnu ikke vide, så jeg scorede min gevinst og sagde tak og holdt endda en lille takketale til Far og Mor for den dejlige dag.

MORGENEN DERPÅ, mandag morgen, stod jeg op før nogen anden i huset og sneg mig for en sikkerheds skyld ud ad

kælderudgangen og kørte — iført alle pengene, og før nogen kunne nå at sige noget om banker eller fornuft — over til Gentoftgade og købte en grammofoon, en Gerrard rejsegrammofoon, hos O. Nielsen i Gentoft der var en stor gammel købmands-vinhandel-grøntgrammofoon-foto-tapet forretning der også ejede Gentoft Kino og var omegnens nærmeste svar på de supermarkeds-eldoradoer man dengang havde læst om fandtes i USA. Og Gerrard'en var simpel mono, selvfølgelig, og så gammel at den havde én pick-up til shellak 78'ere og én til vinylplader. Men den havde indbygget højttaler i låget, og den kunne spille alt, 16, 33, 45 og 78 omdrejninger, om end lige skrattende, og — vigtigst af alt: den kostede 265 kr.

Med den daværende prissituation på plademarkedet gav det en rigtig fed 36 kr.'s LP i overskud, og det blev én med Thelonious Monk, *Monk's Moods*, den hvor han spiller både *Blue Monk* sådan en smuk både sarkastisk og sentimental dobbelttydig ting, *Just A Gigo-lo* og *Monk's Dream*, med Percy Heath på bas og Max Roach og Art Blake skiftende på trommer, og det var en utrolig usandsynlig uvurderlig skat.

Jeg bragte mine indkøb på bagagebæreren hjem til Mose-

gårdsvej 43 A, hvor alle planmæssigt var ved at spise morgenmad. Jeg skjulte ingenting. 'Sé hvad jeg har købt!' forkyndte jeg stolt.

Far og Mor var som altid gode sportsmænd. De så på hinanden og sagde ikke noget. Far mumlede efter en kort pause noget om at tænke sig godt om og ikke bare *smide* penge ud. Jeg sagde til ham at grammofooner blev dyrere og dyrere, det var bedst at købe *nu* så sparede man, og dét her var en meget fin grammofoon. Far så fra den elendige lille Garrard til Thelonious Monk-pladen jeg holdt knyttet under armen og så hen på Mor. De smilede begge to lidt og sagde ikke noget.

Jeg gik op på mit værelse. Dagen efter sin konfirmation havde man special tilladelse til først at møde på skolen kl. 10.00, og i de to timer der var indtil da sad jeg i mine nye sorte voksne bukser og hørte min Thelonious Monk-plade tre gange på rejsegrammofoonen uden at tænke på morgenmad. Mens det skete tror jeg virkelig jeg følte, jeg på én eller anden måde blev — netop i den oprindelige betydning — *konfirmeret*.

Allerede dagen efter havde jeg da også den svimlende oplevelse at nogen for første gang sagde 'De' til mig.

DAN TURÉLL